

J&T 98

DOLAROVÝ MILIONÁŘ V KOSTCE

Nejzajímavější zhodnocení očekává od stavebních pozemků, rezidenčních a jiných nemovitostí.

Stále investuje do podnikání a firem, nejčastěji formou zahraničních či tuzemských akcií a korporátních dluhopisů.

Nejužitečnějším zdrojem informací při investování je jeho bankéř, pracovní kontakty či obchodní partneři.

K nárůstu bohatství nejvíce přispěly příjmy z vlastního podnikání.

K potřebě investovat ho žene touha zajistit si současný životní standard i do vzdálené budoucnosti.

WR

WEALTHREPORT2019

Milionáři nejsou jen soukromá letadla a Ferrari

Následující roky budou pro české a slovenské milionáře znamenat velkou výzvu. Očekávají ochlazení trhu, v čemž však vidí příležitost.

strana 10

Byznysmeni v Česku a na Slovensku vědí, jaké to je peníze nemít

V mnohém se liší, přesto mají hodně společného. Tvrdě pracují, mají vyhraněné názory a potřebu pomáhat.

strana 14

V listopadu se hraje o hodně

Podpis dohody mezi USA a Čínou je stále nejistý, protože chilské setkání bylo odvoláno z důvodu nepokojů v této zemi. Analytici bedlivě sledují výsledkovou sezonu, která se zatím vyvíjí poměrně slibně, a také převážení indexů MSCI, jež může přinést zvýšený objem i volatilitu.

Ale nejprve krátké ohlédnutí. Investoři se v říjnu soustředili na čínskou návštěvu v USA. Ta byla pro trhy překvapivě úspěšná – došlo k ústní částečné dohodě v některých oblastech vzájemného obchodu. Z pohledu USA se jednalo především o zemědělskou produkci, na oplátku došlo k odložení zvýšení cel o 5 procentních bodů na zboží v hodnotě 250 mld. USD. Nicméně současně chilský prezident odvolal plánovanou schůzku obou dříve zmiňovaných velmocí kvůli nepokojům v zemi. Tato schůzka, která se měla konat právě v Chile, měla přinést podpis částečné dohody. Aktuálně se hledá náhradní termín a místo pro odvolané setkání.

ZAOSTŘENO NA CENTRÁLNÍ BANKY

Zasedání ECB bylo posledním pro Maria Draghiho, kterého na konci měsíce nahradila dosavadní šéfka MMF Christine Lagardeová. Samotné zasedání nic nového nepřineslo. Došlo k potvrzení zahájení programu QE od listopadu v hodnotě 20 mld. EUR měsíčně. „Současně Draghi zachoval velmi holubičí rétoriku, kde zdůraznil, že uvolněná měnová politika ze strany ECB tu bude tak dlouho, dokud se inflace a celkově stav ekonomiky nedostanou bezpečně na cíle banky,“ popisuje Petr Sklenář, hlavní ekonom J&T Banky.

Fed dle očekávání snížil sazby o 25 bazických bodů. Powell uvedl, že Fed je připraven dále upravovat měnovou politiku, pokud to bude situace vyžadovat. Prozatím je ale stav ekonomického vývoje dle šéfa Fedu

Zasedání ECB bylo posledním pro Maria Draghiho, kterého na konci měsíce nahradila dosavadní šéfka MMF Christine Lagardeová.

uspokojující. Tato rétorika odpovídá i tržnímu očekávání na další krok centrální banky. Trh dává 50% šanci na další snížení sazeb až na březen 2020.

BREXIT SE NEKONÁ. ZATÍM

Na konci října k plánovanému brexitu nakonec nedošlo, Velká Británie s EU vyjednala prodloužení do kon-

ce ledna 2020. Premiér Johnson protlačil konání domácích předčasných voleb do parlamentu, které se uskuteční 12. prosince. Na počátku roku by pak měl parlament, jenž vzejde z voleb, hlasovat o Johnsonově dohodě o vystoupení z EU. „Fakticky se tedy vystoupení Velké Británie z EU s dohodou odkládá do příštího roku,“ konstatuje Sklenář.

VÝSLEDKOVÁ SEZONA SE ROZJELA

Výsledková sezona za třetí čtvrtletí prozatím překvapuje na tržbách ze 61 % a na čistém zisku z 80 %. Meziroční růst na tržbách dosahuje 2,9 % a na čistém zisku prozatím záporné 1 %. Kromě samotných čísel se trh zaměřuje i na výhled, který byl doposud poměrně optimistický přede-

Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedená v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonnost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonnosti. Očekávaná budoucí výkonnost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty podrobně popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou.

Vydává J&T Banka, a. s. / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

vším pro čtvrté čtvrtletí. „Celkově hodnotíme výsledkovou sezonu neutrálně, až mírně pozitivně,“ uvádí hlavní ekonom.

INDEXY V ČÍSLECH

Pozitivní odezvy z vyjednávání USA versus Čína, holubičí centrální banky a relativně solidní výsledková sezona znamenaly další kladný měsíc.

Celkově americké akciové trhy za říjen přidaly 0,5–3,7 %. Německý DAX vzrostl o 3,5 %, japonský Nikkei 225 přidal 5,4 %, čínský index Shanghai Composite vzrostl o 0,8 % a domácí index PX za říjen vykázal 0,9 % růst.

vzájemného obchodu. Pro USA především zemědělskou produkci a pro Čínu mimo jiné některé otázky duševního vlastnictví. Nicméně tzv. chilské setkání bylo odvoláno z důvodu nepokojů v této zemi. I tak se stále nevylučuje, že by listopad mohl přinést faktický podpis částečné dohody. „Trh bude monitorovat další vývoj v této problematice. Nesleduje se jen zmíněný podpis částečné dohody, ale i potenciál odkladu zvyšování cel či jejich zavedení na zbytek zboží, které bylo plánováno na prosincový termín,“ uvádí Petr Sklenář. Trh bude i v listopadu sledovat výsledkovou sezonu, ale je zřejmě dobré připomenout, že většina velkých či sledovaných jmen z firemního sektoru v USA již své výsledky prezentovalo. Prozatím vychází výsledková sezona za třetí čtvrtletí jako neutrální až mírně pozitivní. Trh se již upíná k předpokládanému vylepšení firemních čísel v roce 2020.

Z technického hlediska budou investoři sledovat převážení indexů MSCI, k němuž dojde 27. listopadu. Vzhledem k dalšímu navyšování podílu čínských akcií budou pod tlakem tituly z ostatních rozvíjejících se trhů včetně domácích akcií KB, Monety a ČEZu. Toto převažování většinou přináší zvýšený objem i volatilitu.

Do listopadu vstupují akciové indexy poblíž svých nových historických maxim. Je tento růst opodstatněný a odůvodnitelný? To je otázka, kterou si aktuálně klade čím dál více investorů. Do listopadu rovněž vstupujeme s informacemi jako možné podepsání částečné dohody mezi USA a Čínou, stále solidní makroukazatele alespoň v případě USA, zřejmě vyhnutí se tvrdému brexitu a pokračování uvolněné měnové politiky od centrálních bank. „Toto jsou faktory, které zřejmě udrží současnou úroveň akciových indexů, i když například v našem vnímání současné

Do listopadu vstupují akciové indexy poblíž svých nových historických maxim.

LISTOPADOVÉ VÝHLEDY

Na listopad byl plánován podpis částečné dohody mezi USA a Čínou, která by měla řešit některé oblasti

ekonomické situace by trhu alespoň částečná korekce neškodila,“ dodává Petr Sklenář. ■

Připraveno analytiky J&T Banky

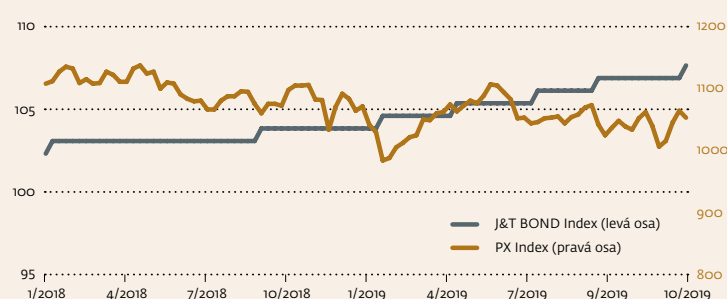
Z finančních trhů...

data platná k 1. 11. 2019

PODÍLOVÉ FONDY

	cena PL	zhodnocení za měsíc	zhodnocení za rok	zhodnocení od založení p. a.
J&T Money CZK	1,335	0,3 %	3,7 %	4,1 %
J&T High Yield MM CZ	1,523	0,5 %	3,9 %	4,7 %
J&T FLEXIBILNÍ	1,464	0,0 %	2,8 %	3,0 %
J&T Bond CZK	1,432	0,3 %	4,3 %	4,6 %
J&T Opportunity CZK	2,791	-0,1 %	4,2 %	5,4 %
J&T KOMODITNÍ	0,486	-1,2 %	-7,2 %	-7,9 %
J&T Life 2025	1,149	0,4 %	5,5 %	2,6 %
J&T Life 2030	1,160	0,5 %	6,4 %	2,8 %
J&T Life 2035	1,160	0,5 %	6,6 %	2,8 %

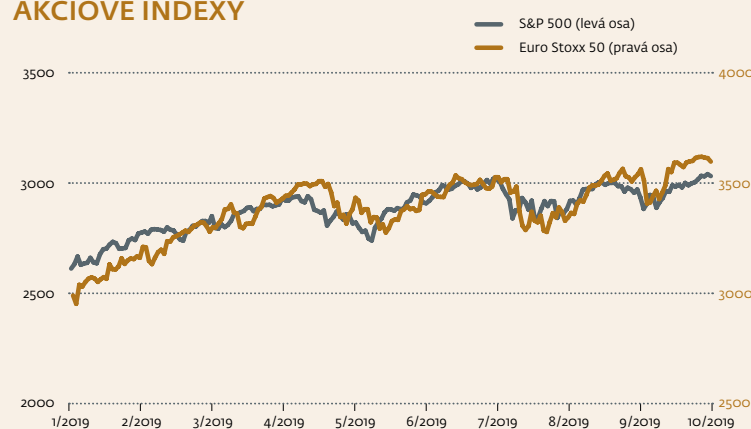
J&T BOND INDEX

STÁTNÍ DLUHOPISY

		1 měsíc	12 měsíců	5 let
ČR – 10Y	1,39	4 bp	-73 bp	50 bp
Německo – 10Y	-0,41	18 bp	-78 bp	-122 bp
USA – 10Y	1,69	9 bp	-140 bp	-61 bp

AKCIOVÉ INDEXY

SMĚNNÉ KURZY

		1 měsíc	12 měsíců	5 let
USD/EUR	1,12	-2,3 %	1,4 %	-2,3 %
CZK/EUR	25,5	1,1 %	1,6 %	-1,7 %
CZK/USD	22,9	3,5 %	0,2 %	0,6 %

KOMODITY

		1 měsíc	12 měsíců	5 let
Ropa (Brent) – USD/bbl	60	3,0 %	-16,8 %	-29,4 %
Zlato – USD/oz	1 513	2,2 %	22,5 %	28,8 %
Měď – USD/t	5 797	1,3 %	-3,3 %	-13,4 %

Raketa (Trumpova)

Co bylo před měsícem, je zapomenuto. Deprese začátku října a obava z opakování října 2018 skončily v drtičce nebo aspoň na dně koše!

Zopakovali jsme si, že smlouva mezi USA a Čínou je těsně před podpisem, nebo tedy aspoň její první část, prostě ať už nějaký cár papíru podepíšou, je to pozitivní. Fed nedokáže ustát tlak prezidenta Trumpa a dále snižuje sazby. Ano, jasně, nyní již zřejmě „naposledy“. Tedy do té doby, než najde šéf Fedu nějaký ostrý tweet od „Doníka“ po ránu na mobilu. Ne, to zlehčuju a nezavidím mu tu situaci, ale prostor nahoru zde není, dolu je. Myslím si, že nějaký cut v nejbližších měsících opět přijde. Poslední!

Výsledková sezona se rozjela. To, co sledujeme a máme, tomu se až na výjimky daří – zaváhal IBM, Orange, podle tržní reakce Shell, ale to jsem nepochopil. Ale od 30. září to zase totální euforie není. Ano, jsme výše, ale na začátku října jsme měli všichni (teda většina z nás) sevřené půlky zadní části těla. Co nás potěšilo kvartálními výsledky, byly např. Apple, Facebook, BNP Paribas či Avast. Prostě nebylo toho málo a bylo to pěkné.

za dobu, co se Avast obchoduje. V českých korunách na 125!

Bankovní tituly, které dlouhou dobu trpěly kvůli tomu, kde jsou v eurozóně úrokové sazby, také vstaly z mrtvých. Solidní čísla nepřekvapí u BNP Paribas, ale i outsider Sociétés Générale pěkně šlápl v říjnu do pedálů a vyskočil vstříc vyšším cenám. Jestli lepším zitrkům, to nevím.

Člověk musí nadšení vždycky trochu krotit, podívat se realitě do očí a nesmí být „meganenažraněj“.

NENÍ VŠECHNO ZLATÉ...

Ale je jasné, že není vše jen zlaté, když je euforie, vždycky nějaká jobovka dorazí. Trochu nás zprážíla cena převzetí CETV, PPF nabídla 4,58 USD za obchodované akcie. Přiznám se, že nejen já jsem čekal cenu o něco vyšší. Asi jsme byli namlsaní celkovou euforií z výsledků firmy a nálady na trhu, na druhou stranu, kdyby mi to někdo nabídl na začátku letošního roku, asi protestovat nebudu. Člověk musí nadšení vždycky trochu krotit, podívat se realitě zblízka do očí a nesmí být „meganenažraněj“. Jen trochu.

ČEZ BY MĚL NA VÍC

Čekají nás výsledky ČEZu, který je přikován k úrovním 510–525 Kč už po hodně dlouhou dobu. Nechci rozebírat proč, o jádru se tady mluví více, než je vůbec reálné si představit. Stát se chová, jako by jeho podíl měl nulovou hodnotu, a nezajímá ho, že by třeba rozumnými vyjádřeními mohl přidat dost na hodnotě svého majetku, a to fakt dost. A pak třeba i svůj podíl snížit a opět vyvařit další peníze. Zefektivnit řízení firmy, aby bylo skutečně v zájmu akcionářů, to by bylo potřeba, jak by řekla moje babička, „jako koza drbání“.

CO TEĎ DÁLE S TRHEM?

Brutto výnosy indexů světových akcií jsou nad 20 % za letošní rok, čas na oddych tu prostě je. Zároveň i strach z toho, vystoupit moc brzo, co když to pojede dál a bude to beze mě. To je někdy ještě horší pocit. Takže asi postupně uprodávat je rozumné, nic neroste do nebe a grafy akciových trhů bývají horským drahám dost podobné. Nahoru se vozejček drápe dlouho, dole je za chvíli. Kolikrát už to člověk zažil. Takže berme profit, kde je rozumný, a držme to, co si myslíme, že může ještě růst. ■

Michal Semotan
Portfolio manažer
J&T Investiční
společnost

Tahle měnová politika není pro střadatele

Do konce roku má Česká národní banka ještě dvě zasedání, kde bude hlasovat o nastavení úrokových sazeb. Pokud odhlédneme od diskuze, jaká a kdy bude další změna úrokových sazeb, a podíváme se na absolutní výši úrokových sazeb, zjistíme, že jsou dlouhodobě nižší než inflace.

Když jsou úrokové sazby nižší než inflace, tak hodnota peněz díky úročení sice roste, ale nedorovná ztrátu kupní síly kvůli inflaci. Ve výsledku tedy úspory ztrácejí kupní sílu. Tento proces je výhodný pro dlužníky, kterým reálně klesá dluh, a naopak nevýhodný pro věřitele, kterým klesá reálná hodnota úspor.

Více než dvě dekády měnová politika ČNB pracuje v režimu cílování inflace, kdy se centrální banka snaží držet inflaci na určité úrovni. A jaký byl vztah inflace a úrokových sazeb? Za posledních 20 let byly ve dvou

třetinách této doby úroky nižší než inflace. Z toho po roce 2010 byly sazby ČNB nižší než inflace v 97 % doby, tedy kromě čtyř měsíců permanentně.

Domácí statistiky nejsou výjimkou. Úplně podobně na tom je třeba ECB, která poslední dekádu drží úrokové sazby nejen pod inflací, ale posledních 5 let i v záporu.

Měnová politika v reálu přestala být neutrální, protože dlouhodobě upřednostňuje dlužníky. Střadatelé jsou dlouhodobě na vedlejší koleji a v dohledné době tam i zůstanou. Jedno zvýšení či nezvýšení sazeb na tom nic nezmění.

Petr Sklenář
Hlavní ekonom
J&T Banky

Apple pokračuje v monstózní rallye z cca 215 dolarů až nad 250, modelová řada jedenáctek přináší víru investorů v tento modelový rok, prodeje příslušenství à la Airpod trhá rekordy. Víím, o čem mluvím, teenageři na to letí jako my dříve na meničko v McDonaldu na začátku devadesátých let, když ve Vodičkové otevřeli první restauraci v Česku. To jen tak připomínka pro ty, co ještě nebyli na světě.

Facebook rozsekal svými čísly skoro všechny odhady analytiků, 195 dolarů už mi přišla hranice, kdy vzít krátkodobě profit, kompletně jsme tento papír nyní vyřadili z portfolia. Třeba switchnu do Twitteru. Dlouho investory nenáviděné automobilky byly pokropeny živou vodou díky dobrým výsledkům Daimleru a víře v dohodu mezi USA a Čínou. Daimler za měsíc přidal 20 %, škoda, že jsem pod 45 nenašel odvahu.

Na domácí scéně pak září Avast, další kvartál, další dobrá čísla a jsme na maximálních cenách

Kam investují dolaroví milionáři? Nemovitosti, alternativní investice a akcie táhnou

Letos už podeváté iniciovala J&T Banka Wealth Report 2019, unikátní výzkum o chování a záměrech českých a slovenských dolarových milionářů. „V porovnání se světem se naši bohatí řadí stále mezi konzervativní investory. Nejvíce zisku očekávají tradičně od nemovitostí či stavebních pozemků,“ říká Alena Tkáčová, provozní a obchodní ředitelka J&T Banky.

JAK DOLAROVÝ MILIONÁŘ VYPADÁ

Dolaroví milionáři jsou padesátníky, průměrně jim je mezi 50 a 53 lety. V obou zemích je patrný nárůst mladších milionářů ve věku do 40 let. Může jít jak o úspěšné novodobé podnikatele či start-upisty, tak o rodinné nástupce našich bohatých. Stále platí, že svět dolarových milionářů je především světem mužů, a to hlavně majitelů firem a podnikatelů.

Stříbro ve vlasech

V průměru je českým dolarovým milionářům 53 let, těm slovenským

pak o tři roky méně. Ve věku nad 50 let je v České republice necelých 60 % bohatých (na Slovensku 49 %). Mladých do 40 let je v České republice necelých 10 % a na Slovensku 14 %. V rozmezí 40–49 let věku se nachází v Česku i na Slovensku přibližně třetina dolarových milionářů.

Mužský svět

Svět českých i slovenských dolarových milionářů je konstantně světem mužů. V Česku tvoří muži 85 % tuzemských bohatých a na Slovensku 88 %. Žen je dlouhodobě ve vodách našich úspěšných kolem 10 %.

I když v zahraničí ve světě bohatých také převažují muži, v roce 2019 došlo dle zahraničního Wealth X World Ultra Wealth Report k razantnímu nárůstu bohatých žen, jejichž podíl činí 14,6%. Mezi světovými bohatými do 50 let pak je žena každým pátým bohatcem.

Příčinu rozdílu počtu tuzemských a zahraničních bohatých žen lze hledat v původu majetku. Ženy totiž mezi bohatými figurují spíše ve vícegneračním pohledu jako ty, kdo bohatství udržují a předávají dál. Méně často již prožily podnikatelský úspěch a vzestup mezi bohaté.

Podnikatel do morku kostí

Hlavním zdrojem příjmu českých a slovenských milionářů je i nadále podnikání. Není tak překvapivé, že nejvíce dolarových milionářů aktuálně zastává pozici majitele či jednatele firmy (v ČR 43%, v SR 58%) nebo osoby samostatně výdělečně činné (13% v ČR, 6% v SR). Celých 8% českých a 5% slovenských bohatých je ve funkci člena dozorčí rady nebo představenstva. V penzi je pak celých 10% českých a 8% slovenských dolarových milionářů. Roli zaměstnance zastává 12% ve vedoucích pozicích (8% v SR) a z pozice specialisty pak pocházejí 3% českých bohatých (5% v SR).

DOLAROVÝ MILIONÁŘ V KOSTCE

WR

Nejzajímavější zhodnocení očekává od stavebních pozemků, rezidenčních a jiných nemovitostí.

Tvorba a udržení majetku je sice náročnější než v předchozích letech. I tak však oproti loňsku zhodnotil svůj majetek v průměru o 2–9 %.

Stále investuje do podnikání a firem, nejčastěji formou zahraničních či tuzemských akcií a korporátních dluhopisů.

K nárůstu bohatství nejvíce přispěly příjmy z vlastního podnikání.

Veze se na globálním trendu nárůstu ceny zlata a k této komoditě se ve svém portfoliu vrací.

Nejužitečnějším zdrojem informací při investování je jeho bankéř, pracovní kontakty či obchodní partneři.

Cítí zhoršení ekonomické situace a tuzemské investiční klima hodnotí méně pozitivně pro své investice.

Investuje dlouhodobě a pravidelně, nespekuluje na tržní cykly.

Ekonomickou krizi očekává do dvou let. Nepanikaří a hodlá krizi využít k dalším nákupům a příležitostem růstu.

K potřebě investovat ho žene touha zajistit si současný životní standard i do vzdálené budoucnosti.

Největší růst očekává v oblasti odpadového hospodářství či sociálních služeb a péče o seniory. Do těchto odvětví také hodlá investovat.

Stojí na straně veřejnoprávních médií, která jsou důležitou službou veřejnosti a měla by si držet maximální samostatnost.

Za slibná odvětví, ve kterých má zainvestováno, označuje energetiku a IT služby.

Vytýká médiím kvalitu informací, negativismus a přílišnou bulvarizaci a senzacechtivost.

Evropskou unii hodnotí pozitivně zejména kvůli přístupu na společný trh, bezpečnosti naší země, zvýšení konkurenceschopnosti či příchodu zahraničních investorů.

Nízkou finanční gramotnost označuje za jeden z klíčových problémů naší společnosti.

Odsuzuje kritické postoje předních politiků k pozici médií a napadání novinářů.

Přiznává obtížnost výchovy dětí k finanční a investiční gramotnosti v době přebytku.

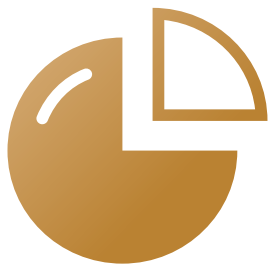

Pochvaluje si převzetí západních liberálních hodnot.

DOLAROVÍ MILIONÁŘI VE SVĚTĚ INVESTIC

Nemovitosti, pozemky, alternativní investice a akcie táhnou

Stavební pozemky a nemovitosti se dlouhodobě řadí k investicím, od kterých čeští dolaroví milionáři čekají nejvyšší zhodnocení. Nejinak je tomu i v letošním roce. Nejzajímavější zhodnocení od nich očekává v případě stavebních pozemků 41 %, rezidenčních nemovitostí 36 % a jiných nemovitostí 26 % tuzemských milionářů. Vysoké očekávání u nemovitostí je důsledkem inflace u jejich cen a s tím spojenou uvolněnou

METODIKA PRŮZKUMU

Průzkum, který probíhal mezi červencem a zářím 2019, provedla J&T Banka ve spolupráci s agenturou Perfect Crowd.

Cílem průzkumu bylo zmapovat investiční chování a životní styl dolarových milionářů, tedy těch, jejichž disponibilní majetek má hodnotu minimálně 1 milion USD. Do průzkumu se zapojilo celkem 282 respondentů z řad dolarových milionářů (165 Čechů a 117 Slováků). Data byla sbírána pomocí on-line dotazování. Kvalitativní pohled doplnily hloubkové rozhovory s 10 respondenty (6 v České republice, 4 na Slovensku).

měnovou politikou, která přináší nízké úrokové sazby.

Alternativním investicím, akciím zahraničních firem či korporátním dluhopisům věří z hlediska doručení nejzajímavějšího výnosu přibližně pětina českých dolarových milionářů. Akcie tuzemských firem pak dosáhly v letošním roce historického maxima, kdy od nich očekává nejzajímavější výnos hned 12 % českých dolarových milionářů.

zemědělská půda, která si oproti loňsku mírně polepšila (23 %).

Nemovitosti symbolem nejzajímavějšího výnosu

Podíváme-li se na vývoj očekávané nejzajímavějšího výnosu, vévodí mu jasně stavební pozemky, kterým dlouhodobě projevuje důvěru minimálně třetina českých dolarových milionářů. Na Slovensku stavební pozemky získávají na oblibě kontinuálně. Očekávání vyššího výnosu je

Stavební pozemky se těší dlouhodobě důvěře dolarových milionářů, když třetina od nich očekává nejvyšší výnos.

Také slovenští dolaroví milionáři nejvíce věří z hlediska výnosu rezidenčním nemovitostem (39 %) a stavebním pozemkům (36 %). I přes meziroční propad se mezi nejlepe hodnocené investice z pohledu nejlepšího zhodnocení řadí akcie zahraničních firem (24 %). Propad o 7 procentních bodů můžeme připisat kombinaci vysokých úrovní akciových trhů – například trhy americké se pohybují na rekordních maximech a bohatých valuaci na jedné straně a hrozby zpomalování světové ekonomiky v kombinaci s nejistotou kolem čínsko-americké obchodní války na straně druhé. Ke stálícím u slovenských milionářů patří alternativní investice (23 %) či

pak v případě pozemků hnáno především jejich klesajícím počtem, a to zejména v oblasti hlavních a krajských měst a jejich okolí. Na růstu cen se nemalou měrou podílí také zdoluhavý proces vydávání stavebního povolení, který je navíc v obou zemích komplikovaným a sešňerovaným procesem brzdícím rychlost výstavby, která se tím pádem prodražuje. O vysoké administrativní i časové náročnosti procesu vydání stavebního povolení jasně hovoří mezinárodní report Světové banky Doing Business 2019, kde se naše země umístily celosvětově na 156. (ČR) a 143. příčce (SR) mezi takovými zeměmi, jako jsou například Albánie, Moldávie či africká Ghana.

Nejinak je tomu v případě jiných a rezidenčních nemovitostí. Ty v České republice dosáhly v letošním roce historického vrcholu, když je za výnosově zajímavé označilo 36 % dolarových milionářů. Na Slovensku pak rezidenční nemovitosti vykázaly nejvyšší meziroční nárůst, počet dolarových milionářů od nich očekávající nejvyšší zhodnocení se bezmála zdvojnásobil. Tento trend lze také přičítat především levným penězům a vysokému nedostatku bydlení, kdy je převis poptávky nad nabídkou v obou zemích na historických maximech. I přes opatření národních bank se nedaří ochladit realitní trh a ani analýzy nejrůznějších bank a realitních expertů nenaznačují, že by se trh, i přes svižný nárůst cen, nacházel v bublině.

NEJZAJÍMAVĚJŠÍ INVESTICE

	ČR	SR
Stavební pozemky	41	36
Rezidenční nemovitosti	36	39
Jiné nemovitosti	26	15
Alternativní investice	21	23
Akcie zahraničních firem	20	24
Zemědělská půda	20	23
Start-upy	19	17
Korporátní dluhopisy	18	19
Zlato	15	12
Akcie českých/slovenských firem	12	3
Směnky	9	8
Komodity	5	3
Podílové fondy	5	8
Kryptoměny, bitcoin	3	4
Obchody s měnami	3	8
Drahé kovy, drahokamy	2	2
Státní dluhopisy	1	3
Termínované vklady	1	3
Nevím, nechci odpovídat	5	4

S jednotlivými situacemi, jak nah

Zatímco v České republice to vypadá, že má zemědělská půda svou zlatou éru za sebou, když vykazala historicky druhý nejnižší výsledek (20 %), na Slovensku se drží dlouhodobě na stejné úrovni, a dokonce má vzestupnou tendenci. Detailní komentář k investicím do zemědělské půdy přináší Pavel Ryska na straně 13.

Investice do firem: ano i ne

Dolaroví milionáři jsou především podnikatelé. Podnikání jim je tedy blízké a vědí, že na aktivitách spojených s byznysem se dá vydělat. I to je důvod, proč hledají investiční příležitosti spojené s podnikáním, a ne jen tím vlastním. Ať se jedná o akcie zahraničních, či tuzemských firem, mají oboje dlouhodobě místo v portfoliu tuzemských milionářů.

Podobně oblíbené se u českých dolarových milionářů těší také korporátní dluhopisy. Ty naopak na Slovensku zažily meziroční propad o 13 procentních bodů, na historicky nejnižší úroveň. Výkyv lze přisuzovat především negativní mediální kampani, která varuje před investicemi do korporátních dluhopisů a poukazuje na jejich rizika bez jakéhokoliv rozlišení kvality cenných papírů. U investorů se tak v hlavě spojily „špinavé“ dluhopisy se světem regulovaných cenných papírů obchodovaných na burze.

Zajímavý je v obou zemích propad u investic do start-upů, ty za investici s nejzajímavějším zhodnocením označilo v Česku 19% a na Slovensku 17% dolarových milionářů.

Příčinou může být nejen očekávané zpomalení ekonomiky, ale také fakt, že investice do začínajících firem jsou časově i finančně náročné a nemusí pokaždé dojít k pozitivnímu výsledku. Zdá se, že dolaroví milionáři v případě investic do nerozjetých a začínajících byznysů přibrzdili a hledají alternativy, jak investovat do rozjíždějího byznysu i jinými způsoby než přímým vstupem.

Místo technologií zlato

V obou zemích lze pozorovat návrat ke zlatu a odklon od kryptoměn. Ty, ač nejsou vázány třeba na kvantitativní uvolňování centrálních bank, nenaplnily očekávání dolarových milionářů z hlediska nezávislé měny a bezpečné investice. Nejzajímavější zhodnocení od nich tak čeká o více

než polovinu méně bohatých, respektive 3% českých a 4% slovenských dolarových milionářů, než vloni.

Naopak je tomu u zlata, u kterého lze pozorovat dopad globálního trendu nárůstu ceny, která se dostala na šestileté historické maximum v dolarech. V eurech či korunách je cena zlata nejvyšší v historii. Počet tuzemských dolarových milionářů očekávajících nejzajímavější zhodnocení se tak u této komodity v obou zemích ztroj- či zdvojnásobil. Za růstem může stát také očekávané zpomalení ekonomiky či zvyšující se nejistota na globálních trzích, které atraktivitu zlata zvedají a nabádají k většímu zajištění vůči riziku. ■

V ČASE

? Od kterých typů investic lze podle vás v současné chvíli očekávat nejzajímavější zhodnocení? (údaje v %)

2018		2017		2016		2015	
ČR	SR	ČR	SR	ČR	SR	ČR	SR
39	35	38	18	34	25	26	11
29	20	33	15	23	16	22	8
20	12	15	11	11	11	13	13
20	24	10	24	18	23	17	16
20	31	18	32	18	22	25	31
18	19	28	21	41	18	34	15
35	25	27	15	26	27	23	25
16	32	17	21	10	22	9	21
5	6	7	10	16	18	3	9
9	4	6	1	3	3	4	1
11	13	10	17	12	15	13	22
8	7	5	4	9	15	12	7
5	11	5	15	3	9	7	13
8	11	3	1	1	0	2	1
5	11	7	11	4	8	12	12
2	4	3	8	3	4	5	6
2	4	2	3	3	5	4	8
2	1	2	3	1	5	1	4
3	1	2	1	1	1	3	2

Částmi studie J&T Banka Wealth Report 2019 vás seznámíme v dalších vydáních novin. Zjistíte třeba, jak úspěšní hodnotí současnou ekonomickou situaci v EU a co si myslí o finanční gramotnosti a médiích. S kompletními výsledky se můžete seznámit na: www.jtbankawr.com.

Milionáři nejsou jen soukromá letadla a Ferrari

Co vás vede k tomu dělat průzkumy mezi bohatými Čechy a Slováký?

Jsme česko-slovenská privátní banka, dlouhodobě působíme ve světě bohatých, kdo jiný by měl takový průzkum dělat? Dovolím si tvrdit, že je dobře známe, jsme jejich partnery a stáli jsme u zrodu mnoha českých i slovenských firem. Mediální obraz, který bohaté lidi u nás prezentuje jen jako ty, kteří létají soukromými letadly, jezdí ve Ferrari a chodí v drahých šatech, nám nepřišel správný. Bavíme se o společenské, ekonomické a podnikatelské elitě. O lidech, kteří jsou velkými patrioty a v mnoha ohledech pozitivně ovlivňují životní a společenskou úroveň. Kdo o nich ví, že i přes velké pracovní tempo a fakt, že zaměstnávají stovky lidí, ve svém volném čase vedou nejrůznější dětské skupiny či sportovní kluby, pomáhají rozvíjet a zvelebovat místa, ve kterých žijí, nebo jsou aktivní na poli charity? Proto jsme před devíti lety přišli s nápadem průzkumu, který by odhalil, jací opravdu jsou, jak přemýšlí a jak se chovají. Průzkum se tak zaměřuje nejen na investiční otázky, ale řeší i společenská témata.

Jaké bylo letošní celospolečenské téma?

Letos to je s ohledem na patnáctileté výročí našeho vstupu do EU její přínos, nebo otázka mediální či finanční gramotnosti. Z výsledků je jasné, že bohatí zastávají na mnoho věcí podobný názor a postoj jako většinová populace. Jsou jen o něco větší eurooptimisti a nadšenci, prostě mají neuvěřitelný drav.

V čem se liší jednání s takto bohatými klienty?

Náš přístup je velmi osobní, s klienty jsme partneři. Jsou to špičkoví profesionálové, nároční sami na sebe i okolí a to musíme být i my. Často zná-

me celou rodinu, jsme zvaní na soukromé akce, jsme v podstatě více přáteli. Čím víc totiž klienta známe, tím více mu dokážeme být dobrým partnerem a rádcem. Od počátku platí, že o zisky se s klienty dělíme. Pokud tedy rosteme my, rostou i oni a naopak.

Slováci dávají mnohem častěji své bohatství najevo, Češi jsou v těchto projevech střídmejší.

Nejsou už ale mobilní aplikace přece jen nutností?

Náš generální ředitel kdysi prohlásil, že nejlepší mobilní aplikace je mobilní číslo na privátního bankéře. To myslím, že v naší branži stále platí. Moderní technologie nenahradí člověka, mohou mu však v mnohém pomoci a usnadnit práci, ušetřit čas. Tedy v našem pojetí se bavíme o automatizaci interních procesů, o usnadnění a zjednodušení obsluhy klientů – tedy jejich snadný přístup k informacím, jednoduché zadávání opakovaných pokynů či investic. Poradenství bych ale od technologií nečekala. To myslím nečeká ani nastupující generace. Ta si je nejen v technologiích mnohem jistější, ale i v oblasti finanční gramotnosti jsou značně dál. Snadné ovládnání banky a financí u těch běžných činností je pak pro ně zcela samozřejmé. U komplikovanějších věcí ale i oni očekávají radu od bankéře a individuální službu.

Následující roky budou pro české a slovenské milionáře znamenat výzvu. Očekávají ochlazení trhu, ale zároveň vidí příležitost. Zároveň se připravují na konec své podnikatelské kariéry. „V nejbližších letech dojde k generační předávání majetku, a jak jej naši milionáři zvládnou, to bohatých rodin se podaří zformovat.“ říká Alena Tkáčová, Provozní ředitelka J&T Banky, se kterou jsme povídali o hlavních závěrech průzkumu českých a slovenských dolarových milionářů J&T Banky v Wealth Report.

Dá se nějak srovnat český, slovenský a světový milionář?

Mezi českými a slovenskými jsou názorově minimální odlišnosti, snad díky společné historii a podobným příležitostem. Obecně je ale mezi Čechy a Slováký rozdíl v okázalosti. To je pak vidět i na milionářích. Slováci dávají mnohem častěji své bohatství najevo, Češi jsou v těchto projevech střídmejší. Nechtějí budit pozornost, poukazovat na to, že mají velký majetek. Dost často k nám přijdou v džínách metrem nebo přijdou pěšky.

Dolaroví milionáři ve světě mají delší historii, jde již o několikátou generaci bohatých. U nás se teprve formuje první vlna, tedy stále se majetek

eské
 nat velkou
 chu, v čemž
 se často
 ikatelské
 nás čeká
 . Uvidíme,
 u a kolik
 rmovat,“
 í a obchodní
 ou jsme si
 letošního
 kých
 anka

shromažďuje. V nejbližších letech nás to generační předávání čeká. Uvidíme, jak jej naši milionáři zvládnou a kolik bohatých rodin se podaří zformovat. Dost často totiž vidíme, že podnikatelé své firmy prodávají.

S tím souvisí i další rozdíl, tedy počet bohatých žen, který je ve světě vyšší. Je to dáno právě tím, že se u nás teprve formuje ona první vlna, kdy majetek shromažďují převážně muži. Ženy měly v devadesátých letech menší možnosti podnikat. Dnes už se to dá mnohem víc skloubit s rodinou a vidíme stále více podnikatelek. Navíc spousta milionářů má dcery, kterým předá majetek, takže se tento poměr bude přibližovat světovému standardu.

Co se týká investičního chování, naši bohatí jsou mnohem více konzervativní. I zde je možné vidět rozdílnost kumulační fáze majetku a následného obhospodařování budoucími generacemi. Když totiž zdědíte běžící nadnárodní společnost, už nemáte takové šance kumulovat majetek na té firmě. Musíte mnohem víc investovat jinde, kupujete akcie, snažíte se peníze rozmnožit někde jinde.

Oproti světu jsou také podle průzkumu čeští milionáři mnohem častěji přímo podnikatelé.

Přesně tak, jak jsem již říkala, je to ta první generace. I proto svůj majetek vnímají mnohem víc jako osobní než jako investiční. Protože bohatství vybudovali a budují vlastními silami, pojí je s tím

celý ten proces, kdy se třeba zadlužili, vzali si první úvěry. V zahraničí, kde je majetek předáván už na několikátou generaci se k tomu staví více s odstupem.

Mění se to? Říkáte, že například firmy častěji prodávají, takže se od nich asi pomalu odpoutávají.

Prodej je pouze jedním z způsobů, kterým podnikatelé řeší svůj odchod z aktivního podnikatelského života. Možná nevidí následníky, nebo ti o ten byznys nemají zájem. Možná mají neodolatelnou nabídku ze zahraničí a je pro ně snazší byznys prodat a rozdělit potomkům finance než firmu. Těch pohledů je hodně. Je před námi velký krok, uvidíme, jak se ho zakladatelé i nástupci zhostí.

Z průzkumu vyplývá, že se milionáři nejčastěji v investičních otázkách obrací pro radu na své bankéře. Jak na tuto pozici své pracovníky připravujete?

Není na to univerzální pravidlo. Každý klient je jiný, takže se snažíme být taky hodně různorodí. Ale základ je, aby bankéři měli disciplínu. Musí mít zaměření na cíl a být organizovaní. Musí to být přední odborníci na trhu. Zároveň ale musí mít i pokoru a empatii, aby chápali potřeby klienta. A nejen ty finanční. Nejsou to dovednosti, které vás naučí škola, ten člověk to musí mít v sobě a musí chtít růst s klientem.

Milionáři vidí největší růstový potenciál v IT byznysu. Souhlasíte s tím?

Ano, vede u nich IT sektor a energetika, to jsou takové jasné stálice. Myslím, že si nikdo z nás zcela nedokáže představit všechny možnosti IT, tedy můžeme se bavit o vývoji, o jeho užití v běžném životě či jeho propojení na další sektory jakými jsou třeba zdravotnictví. Tam jsou ještě velké příležitosti. Souhlasíme ale i s dalšími obory, které z hlediska budoucnosti mají potenciál, tedy odpadové hospodářství a péče o seniory. Oboje souvisí s narůstající populací a zvyšujícím se věkem. Obě tyto oblasti jsou také velkým tématem v zahraničí. V případě péče o seniory myslím, že je to i více osobní zkušenost. Přeci jen naši bohatí jsou v průměrném věku 53 let, jejich rodiče tak jsou často klienty zdravotnických zařízení či recipienty právě sociálních služeb. Jejich nedostatek na trhu tak osobně pociťují a vzhledem k tomu, že jsou podnikateli do morku kostí, vidí v tom i investiční potenciál. Věk lidí bude díky zkvalitnění péče stále narůstat, mít kvalitní služby a dobrý pocit, že je o mé rodiče postaráno, budou chtít nejen bohatí.

Krise je i příležitost. Spousta klientů čeká, že když spadnou ceny, tak do toho budou moci naskočit.

Mezi perspektivními obory se umístily biotechnologie a nanotechnologie. Milionáři ale přiznávají, že do těchto oblastí zatím moc neinvestovali.

Tyto obory jsou médiu neustále prezentovány, ale kde na nanotechnologie a biotechnologie běžně narazíte? Do technologicky náročných oborů a výzkumů jdou velké peníze, ale spíše v podobě grantů a vládních financí. Investičních příležitostí pro fyzické investory moc není. Návratnost investic je nejistá a proces je velmi zdoluhavý. Například v Americe byla biomedicína už před 20 lety jednou z oblastí, kam šlo nejvíc peněz. Ale vedle státu tam proudily finance nadnárodních zdravotnických společností, které v případě úspěchu investici mnohonásobně znásobily. Pro drobné investory, kterými z pohledu globálního měřítka dolaroví milionáři jsou, příležitosti v těchto segmentech nejsou.

V čem jsou dolaroví milionáři deset let od krize jiní?

Mnozí z nich se v roce 2008 spálili a tvrdí, že jsou poučení a v případě další krize nebudou panikařit. Jen čas ukáže, zda tomu tak bude. Za mých více než deset let působení v J&T však vidím velký posun ve znalosti investičního prostředí i nástrojů.

Většina milionářů podle průzkumu očekává v následujících dvou až třech letech krizi. Cítíte to také jako stále větší téma v rozhovorech s klienty?

Ono to není jen v rozhovorech, vidíte to všude kolem v médiích. Vidíte, že růst zpomaluje nejen tady, ale i v zahraničí. Zdrojem nejistoty jsou i obchodní války, zpomalení průmyslu v Německu. To je to, co lidé sledují. Nemyslím si ale, že by to přímo cítili na svém podnikání. Nevnímá to zatím ani populace, která stále vidí, že je nízká nezaměstnanost a mzdy rostou. Ten horizont dvou, tří let je pořád poměrně dlouhý, takže to rozhodně není tak, že by bohatí byli v depresi. Ale samozřejmě situaci sledují.

Zároveň si podle průzkumu často připravují pro případ krize finanční polštář. Radíte jim tento přístup?

Bavíme se o tom s nimi. Tím, jak známe klienta, víme, co čeká, na co je připravený, na jak dlouho potřebuje peníze investovat. A podle toho jim nabízíme řešení. Je ale pravda, že krize je i příležitost. Klienti dnes vidí, že trhy jsou našponované. Jestli přijde nějaká korekce a ceny spadnou dolů, tak to možná půjde využít pro nákup v oborech, u kterých víte, že se dřív nebo později dostanou nahoru, protože jsou nepostradatelné, jako například energetika. Spousta klientů čeká, že do toho pak budou moci naskočit.

Bez ohledu na to, jaké obory podnikání podle nich porostou, investoři pořád vidí největší zhodnocení v nemovitostech a pozemcích. Čím jsou tak atraktivní?

V nemovitosti klienti vidí určitou jistotu. Je to něco, co máte na dosah, s čím můžete pracovat. Navíc, jak říkáme, dobrých adres je málo. A to se nezmění. Ceny nemovitostí stále rostou a myslím, že ještě porostou. Nejen v Praze, ale i v jiných částech republiky. Stejně tak u pozemků. Tam se navíc zdražují stavební práce, materiály, nové stavby provádí velká byrokracie, to vše cenu navyšuje.

V roce 2016 byla na prvním místě z hlediska zhodnocení investice zemědělská půda. Teď se propadla na půlku. Proč už není tak zajímavá?

Zemědělské půdy je omezené množství a je už hodně rozprodaná. Takže myslím, že není moc

Alena Tkáčová

Alena Tkáčová pracuje v J&T Bance od roku 2009. V současné době zde zastává pozici obchodní a provozní ředitelky. Před nástupem do J&T působila devět let v USA jako finanční analytička a posléze finanční manažerka v Department of Biomedical Engineering, Oregon Health & Science University. Alena Tkáčová vystudovala ekonomickou fakultu na Vysoké škole báňské–Technické univerzitě v Ostravě.

příležitostí. Možnost na půdě vydělat už také není taková jako dřív – ceny jsou vyšší a na zemědělské půdě jste schopni dlouhodobě vydělávat, jen pokud ji budete obdělávat a něco na ní dělat. To ale půjde těžko, když budete mít po celé republice deset malých políček.

Největší boom je za námi a spousta klientů se vrací ke kořenům ve stylu, že si koupí pole a pak na něm hospodáří třeba i ve spolupráci s místním zemědělcem. Není to už tolik o investičním propojování do velkých celků a pronajímání velkým zemědělským družstvům. Koupit tisíce hektarů už je dnes strašně obtížné.

Na druhé straně roste zájem o české akcie. V čem jsou dnes tuzemské firmy lákavé?

Je to něco, co ti lidé znají a mají k tomu blízko. Většinou jde o velké subjekty, jako jsou ČEZ nebo bankovní domy. Lidé rádi rozumí tomu, do čeho peníze dávají. Americká burza je navíc dnes s cenami hodně nahoře. Navíc české akcie jsou korunová investice, což je ochrana před kurzovými výkyvy také v souvislosti s nejistotou v mezinárodním obchodu. ■

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Autor HN - Sandro Elčić
Foto HN - Lukáš Oujeský

Zemědělská půda. Tak trochu jiná realitní investice

Růst cen bytů byl v České republice za posledních několik let závratný. Existuje jiné aktivum, které je podobně jako byty všude kolem nás a které se zhodnocovalo ještě rychleji? Odpověď je jednoduchá – zemědělská půda. Rozdíl v rychlosti zhodnocování přitom nebyl kosmetický, ale zásadní.

Od roku 2005 se nabídkové ceny bytů dle dat Českého statistického úřadu zvýšily více než dvakrát. Podle údajů společnosti Farmy.cz, která vydává každý rok zprávu o českém trhu s půdou, se však ve stejném období cena zemědělských pozemků zvýšila na tři a půl násobek. I když se omezíme na kratší období od hospodářské krize roku 2009, výsledek je podobný. Byty se zhodnocovaly průměrným tempem okolo 4 % ročně, zatímco zemědělská půda tempem nad 10 %. Jak je možné, že zemědělská půda tak hravě překonala byty, jejichž cena už roky těží z levných hypoték a chronicky pomalé výstavby? A je možné očekávat, že tato mimořádná výkonnost půdy bude pokračovat?

MNOŽSTEVNÍ SLEVOU U PŮDY NEZÍSKÁTE

Uvedme pro začátek několik údajů o českém trhu s půdou. Loni se dal metr čtvereční zemědělské půdy koupit v průměru za 24 korun, avšak obchody se odehrávaly v širokém pásmu 15 až 40 korun za metr čtvereční. Nejvyšší cena u nás je na Hané a v Polabí, což těmto oblastem přináší vyšší ceny. Drahá je rovněž zemědělská půda na území Prahy, Brna a v jejich okolí. V těchto případech to není dáno bonitou půdy, ale potenciálem změny územního plánu na zastavitelné území. Naopak nejnižší cena je na Vysočině a v horských oblastech v českém pohraničí. Cenu půdy však také ovlivňuje velikost pozemků. Čím větší je plocha a celistvost pozemku prodávaných v transakci, tím vyšší cenu za metr čtvereční může prodávající žádat. Zemědělská činnost je totiž efektivnější na větších lánech, a proto je poptávající ochoten si za větší a ucelené kusy půdy připlatit.

NÁJEM PŮDY PŘEDSTAVUJE STABILNÍ VÝNOS

Klíčové specifikum půdy však leží jinde, a sice v ekonomice jejího využití. Předně, zemědělství je dnes jedním z nejdotovanějších odvětví. Dotace od státu a Evropské unie z velké části určují možný výnos z obdělávání půdy, a zemědělství proto neprochází tak pravidelnými cyklickými výkyvy

jako jiná odvětví. České zemědělství bylo v posledních 15 letech jako celek ziskové každý rok. V pokrizových letech 2011 až 2013, kdy se řada jiných oborů stále trápila, vykazovalo zemědělství historicky nejvyšší zisky, které navíc v dalších letech ještě vzrostly.

České zemědělství bylo v posledních 15 letech jako celek ziskové každý rok.

Za druhé, většina půdy je v dlouhodobém nájmu. Tyto dva faktory společně způsobují, že vlastnictví půdy nese relativně předvídatelný a dlouhodobý výnos. Podle Českého fondu půdy, zřejmě nejznámějšího fondu půdy i pro menší investory, se nájem za hektar od roku 2010 více než zdvojnásobily. Právě rostoucí nájem z půdy a jejich relativní jistota vysvětlují, proč u nás ceny zemědělské půdy nezažily od roku 2005, od něhož máme data, jediný roční pokles a svojí výkonností překonaly většinu ostatních aktiv. Jinými slovy, cena půdy sice prudce rostla, avšak z největší části pouze kopírovala růst nájmu za půdu. Výnosnost, tedy podíl nájmu k ceně půdy, se od roku 2010 trvale pohybuje okolo 2 % p. a. Taková výnosnost je na první pohled nízká, avšak odpovídá předvídatelnosti nájmu, a tedy relativně nižší rizikovosti takové investice. Srovnáme to s vyšší výnosností bytů, která však kompenzuje rizika jako fluktuace nájemníků, citlivost nájmu na hospodářský cyklus apod.

MÁLO LIKVIDNÍ, PŘESTO STÁLE PERSPEKTIVNÍ

Od loňského roku se cenová dynamika půdy výrazně zpomalila a v některých kvartálech byl zaznamenán i nepatrný pokles cen. Nabízejí se dva důvody. Ze strany zemědělských investorů mohl zájem opadnout v důsledku sucha, které snížilo zisky v sektoru a vedlo ke zvýšenému riziku do budoucna v některých oblastech, např. na jižní Moravě. Zároveň půda mohla ztratit na atraktivitě i pro nezemědělské (finanční) investory. Výnosnost půdy totiž v posledních letech klesla mírně pod 2 %, čímž se dostala pod základní úrokovou sazbu ČNB 2 %, která naopak donedávna rostla. Relativně bezpečné uložení prostředků do půdy tak ztratilo na relativní přitažlivosti.

Účastníci trhu s půdou také upozorňují, že trh je nyní málo likvidní. Chybí nabídka velkých, ucelených lánů půdy a hledání protistrany k obchodu běžně trvá až šest měsíců. Ceny tak mohou být citlivější na změny v poptávce a nabídce. Po mnoha letech růstu může nyní přicházet období, kdy se cenový růst zastaví a aktivita na trhu s půdou ochladne. Přesto výrazný propad cen není pravděpodobný. Přebytek likvidity ve finančním systému a obecně nízké úroky dělají z jakékoli investice, která přináší pravidelné cash flow, žádané aktivum, což podporuje jeho cenu. ■

Pavel Ryska
Analytik J&T Banky

V mnohém se liší, přesto mají hodně společného. Tvrdě pracují, mají vyhraněné názory a potřebu pomáhat. A mnozí z nich si nyní kladou otázku: co dál? V unikátním průzkumu, který z iniciativy J&T Banky vypracovala společnost Perfect Crowd, odpovídalo on-line 282 českých a slovenských dolarových milionářů. S deseti zástupci ekonomické elity hovořil osobně zakladatel a majitel této agentury Jaroslav Cír.

Nohama na zemi

„Bylo načase ukázat, že milionáři jsou především lidé, kteří tvrdě pracují a v tom kolotoči velkých peněz zůstávají nohama pevně na zemi,“ říká k průzkumu mezi českými a slovenskými dolarovými milionáři Jaroslav Cír z výzkumné agentury Perfect Crowd.

Výzkumu investičního chování a osobních postojů milionářů se s kolegou Janem Schmidem věnují už devátým rokem. Většinu respondentů, jejichž konta se pohybují v řádech milionů, na první pohled nepoznáte. I to je způsob, jakým se převážně čeští boháči snaží svůj úspěch v klidu „přežít“. Bydlí v rodinném domě, nejčastěji v hlavním městě, nemívají nutně nejluxusnější auta – sami se tomu někdy smějí.

„Ten určitě není tak bohatý, když má takhle drahé auto,“ hodnotí majitele luxusních limuzín.

Trochu jinak jsou na tom milionáři na Slovensku, kteří jsou okázalejší a nebojí se dát bohatství najevo, což souvisí s kulturními specifiky obou národů. Velké peníze české i slovenské dolarové milionáře sice zbaví běžných ubíjejících starostí, jak každý měsíc vydělat na to nezáklad-

nější – bydlení, zajištění rodiny, užití volného času –, zároveň jsou to ale právě peníze, které jim komplikují vztahy.

„Mají pocit, že jejich okolí po nich často něco chce, třeba zaměstnání či peníze, takže jejich sociální status jim tyto osobní vazby může narušovat. Je tu i fenomén nových rodin. Tito lidé jsou často – jde v drtivé většině o muže – podruhé ženatí, mají

malé děti. Peníze jim přinesly řadu možností, včetně příležitosti založit novou rodinu. Rodinné vztahy jsou pak často komplikované – bývalá manželka, starší děti, vzdálení příbuzní, z nichž mnozí hledají uplatnění ve firmě. Zodpovědnost za ně, ale i za nahromaděný majetek podnikatele svazuje. Zamýšlejí se nad tím, co by se stalo, kdyby tady nebyli,“ říká Jaroslav Cír.

Byznysmeni v Česku a na Slovensku vědí, jaké to je peníze nemít

Souvisí to i s jejich věkem. Dosáhli 50 až 60 let (průměrný věk respondentů byl 53) a to je první impulz k bilancování. Uvažují o předání firmy potomkům nebo o jejím prodeji. A přichází otázka, jak dál naložit se svým životem. Jsou zvyklí na maximální pracovní tempo, vysoký osobní status, vážnost a úctu okolí. „Ti lidé něčeho dosáhli a nyní, když mají díky penězům větší prostor a čas, se více zabývají vlastním životem, jeho směřováním, svou smrtelností,“ dodává marketingový specialista Cír.

Stárnoucí a bilancující milionáři hledají často spirituální náplň života. Zjistili, že to, co je až dosud tolik naplňovalo, tedy honba za penězi, za úspěchem, nevede zdaleka nejdál. Tato jejich životní fáze souvisí i s jistými pochybnostmi: žijí autentický život? „My všichni si asi také tuto otázku klademe, ale zároveň se musíme ohánět, abychom se uživilí, takže na to nemáme tolik času. Velké peníze ale dovolí zabývat se sám sebou daleko více. Tito lidé ovšem nežijí v depresích, nejsou ztraceni, jen nad svým životem a svými možnostmi hodně přemýšlejí. Snaží se třeba rozvíjet komunitu, ve které žijí, pomáhají prostřednictvím vlastních nadací,“ říká Cír.

Velmi důležité místo v životě zrajících milionářů zaujímají poznání a umění. Například objeví nadějněho výtvarníka, začnou ho podporovat a touto formou do umění investují. Mnozí budují vlastní sbírky umění.

HISTORICKÁ PARALELA

Čeští i slovenští milionáři hledají seberealizaci i náplň času, který se před nimi po odchodu z firmy otevírá. „Ti lidé věnovali veškerý svůj produktivní čas firmě, pro zaměstnance i nejbližší okolí měli velkou váhu a najednou by měli o tuto náplň přijít. Není to jen strach z prázdnoty a neznáma, jak naloží se svým ča-

sem, ale i z toho, co budou dělat sami se sebou,“ vysvětluje druhý z autorů projektu Jan Schmid.

Z hovorů se zástupci první generace milionářů, která symbolicky nazýváme na tu poslední, prvorepublikovou, vystupuje jedna zajímavá paralela. I první polistopadoví milionáři zbohatli podnikáním převážně v průmyslu a zemědělství. S jedním rozdílem: ti prvorepublikoví byli několikátou generací, která bohatla pozvolna už od dob průmyslové revoluce a k péči o majetek byla vedena, kdežto současný český nebo slovenský milionář je člověk, který v 80. letech bohatý nebyl a nyní je, což je unikátní zkušenost. „Zažil, jaké to je peníze mít i jaké to je je nemít,“ říká Schmid.

Dolaroví milionáři vědí, jak se peníze vydělávají – odráží se to i v jejich přístupu k investicím.

Vědí, jak se peníze vydělávají – odráží se to i v jejich přístupu k investicím. Na rozdíl kupříkladu od amerických milionářů, kteří představují ve své rodině mnohdy už pátou generaci, jež se snaží své bohatství udržovat a přemýšlí investičně, k tuzemským boháčům starosti „kam s penězi“ teprve přicházejí. Investují do vlastního podnikání a ve velké míře i do nemovitostí. I zde však převládá osobní přístup.

Kupují-li k pronájmu například dům v Chorvatsku nebo byt ve Špindlerově Mlýně, činí tak často se záměrem, že i oni sami tam stráví část roku nebo počítají s danou nemovitostí pro děti. Propojují tak osobní svět a svět investic. Nemovitosti a s tím spojené podnikání samozřejmě nejsou jediné oblasti, kam tito lidé investují. Přízní se těší i akcie, korporátní dluhopisy

a konkrétně v tomto ročníku průzkumu do velké míry i zlato.

ZA VŠÍM HLEDEJ ŽENU

Nepřehlédnutelnou roli v dalším směřování milionářů hrají manželky. Také se chtějí realizovat, mnohdy tím své muže inspirují. „Teď se pije kafe jinak, pojďme si otevřít kavárnu.“ Věta, která stála za nejděním rodinným projektem.

Obě skupiny, tedy čeští i slovenští milionáři, mají podobné smýšlení: jsou velmi proevropské, mají jasné, díky vzdělání a velkému přehledu vyhraněné názory a uvažují dlouhodobě, ať jde o stát, nebo o byznys.

A tajemství jejich úspěchu? Zde se prolíná několik věcí. Byli ve správný čas na správném místě. Řada z nich využila příležitosti, které se naskytly v 90. letech, anebo stál na začátku dobrý nápad. A uvědomili si svou šanci. Mezi milionáři najdeme i nezanedbatelnou skupinu podnikatelů, kteří zbohatli prodejem firem. Stačilo „jen“ koupit firmu v potížích, postavit ji na nohy a s výrazným ziskem prodat.

Oblasti, do nichž tuzemští a slovenští milionáři hodlají investovat, jsou pestré. Vedle nákupu nemovitostí je to třeba odpadové hospodářství, ale i péče o seniory. „V tom vidí jasný potenciál. Stárnutí populace v Evropě se bude muset nějakým způsobem řešit,“ vysvětluje Schmid. Zcela na konci zájmu o investice jsou těžba surovin a bezpečnostní služby.

S investicemi do oborů, v nichž oni sami očekávají největší boom, však váhají. Do IT jsou ochotni investovat, i když výjimkou nebyla ani odpověď, že věří jen tomu, na co si mohou sáhnout. Nanotechnologie a biotechnologie považují především za investici dlouhodobou, nejistou, a proto, i když v těchto oblastech vidí potenciál, do nich sami příliš neinvestují.

Svět virtuální reality bude doménou nové generace investorů, dnešních čtyřicátníků. Ti se už začínají objevovat. „Jsou daleko méně formální, je to takzvaná mikinovská generace, jsou možná více ponořeni do svých komunit, takže už tak nevyčnívají. Pracují hodně a rádi. Často se věnují i několika projektům najednou,“ hodnotí Cír. Mladí milionáři také dbají o to, aby jejich firma či značka byly vstřícné k přírodě. Je to pro ně velké téma.

A kde budou noví boháči za pět deset let? „Těžko říct. Podle současných předpokladů všechno směřuje k digitální sféře. Lze očekávat změnu finančního sektoru, banky budou kvůli novým technologiím čelit inovacím ze strany nebankovních služeb a hráčů. Dá se předpokládat touha po kvalitnějším jídle a zážitcích mimo virtuální realitu,“ shrnuje Jaroslav Cír.

Smyslem projektu tak podle něj nebylo jen popsat ekonomické chování bohatých lidí, ale také, lidově řečeno, předvést je v jiném světle než v klišé. „Bylo načase ukázat, že to jsou především lidé, kteří tvrdě pracují a v kolotoči velkých peněz zůstávají nohama pevně na zemi,“ dodává Cír. ■

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Autor HN - Jarmila Jelínková
Foto HN - Tomáš Tesar

Raná péče jezdí za malými dětmi až domů

Nezisková organizace EDA pomáhá rodinám dětí se specifickými potřebami zvládat jejich složité životní situace, které je při výchově a péči provází. „Nejlepší je, když i dítě s těžkým handicapem může zůstat ve svém domácím prostředí,“ říká ředitelka EDY Petra Mžourková.

Petra Mžourková

Ředitelka organizace EDA. V rané péči pracuje od roku 2007, od roku 2011 v pozici ředitelky. Aktivně se věnuje prosazování oboru rané péče. Původní profesí je dětská sestra, vystudovala aplikované pohybové aktivity na Univerzitě Karlově. Každoročně se jako dobrovolník účastní letního dětského tábora a ráda chodí na procházky se svým miniaturním psím křížencem Kačenkou.

Jaké je poslání organizace EDA?
Již téměř třicet let poskytujeme službu rané péče, která pomáhá rodinám, kde se narodí nebo vyrůstá dítě se zrakovým nebo kombinovaným postižením. Dojíždíme za rodinami domů, a to v Praze, Středočeském, Ústeckém a Pardubickém kraji.

ale jen 10 % skutečně ví, co raná péče znamená. Ti, kteří termín neznali, měli mnohdy kuriózní asociace. Například si mysleli, že je to péče o absolventy, včasná péče o seniory nebo ranní hygiena. Kontinuální osvěta o tomto potřebném oboru je tedy našim denním chlebem.

Další službou, kterou nabízíme všem pečujícím o dítě, ale i dospělého s postižením, po úraze nebo se závažným onemocněním, je krizová telefonická a chatová Linka EDA s celorepublikovou působností. Obě tyto služby jsou pro klienty zdarma.

Proměnila se raná péče za poslední desetiletí?

V oboru rané péče se pohybuji dvanáct let a i za takto krátké období se velmi proměnila. Především v množství rodin, které se na nás obracují s žádostí o pomoc, což je dané nejen lepší informovaností o nabídce rané péče, ale také díky možnostem internetu a sociálních sítí.

Navíc poskytujeme odborné poradenství v oblasti péče o děti s postižením, vzděláváme odborníky i veřejnost, vydáváme odborné publikace a v neposlední řadě provozujeme charitativní e-shop, kde prodáváme nejrůznější předměty se zrakově stimulačními obrázky.

Poskytovatelům se podařilo v rámci celé republiky navýšit kapacity, a tak službu získá více potřebných rodin. V EDOVI se za posledních dvanáct let navýšil počet rodin, kterým pomáháme, o sto třicet. Zvýšila se i kvalita služby, a to díky ukotvení rané péče v zákoně o sociálních službách a možnostech vzdělávání odborných pracovníků.

Musíte ještě veřejnosti vysvětlovat, co raná péče znamená?

Naším přáním a cílem je, aby se pojem rané péče stal stejně běžným, jako je třeba pojem mateřská škola. Bohužel se nám to prozatím nedaří. V roce 2017 jsme si u společnosti Ipsos nechali udělat průzkum u veřejnosti, zda zná pojem rané péče a co si pod ním představuje. Zjistili jsme, že 28 % dotázaných pojem zná,

Novým trendem v sociálních službách je multidisciplinarita týmu a v rané péči tomu není jinak. I proto se v našem týmu v posledních letech zabydlely kolegyně se specializací ve fyzioterapii, krizové intervenci

nebo psychologii, nevyjímaje zrakové terapeutky, které jsou součástí EDY z důvodu cílové skupiny dětí s postižením zraku.

Proč je raná péče důležitá?

Představte si, že se vám narodí dítě s postižením a vy to vůbec nečekáte, nejste na to připraveni. V nemocnici vám sdělí diagnózu, nastaví léčbu a pošlou vás s miminkem domů. Chybí vám informace a podpora, přicházejí obavy a pochyby, zda celou situaci zvládnete. Kladete si otázky, jestli vůbec budete umět dítě

vychovávat doma, jestli v budoucnu bude chodit do normální školy, lyžovat nebo plavat. Když máte trochu štěstí, dostanete v nemocnici letáček s kontaktem na ranou péči nebo si něco najdete na internetu.

To je ale jen jeden z mnoha příkladů, proč ranou péči poskytovat. Důležité je pomoci rodině v jejich složité životní situaci, ať už je důvodem narození dítěte s postižením, nebo závažné onemocnění. Cílem rané péče je posílit kompetence rodičů tak, aby zvládli péči a výchovu dítěte.

Služba rané péče pomáhá rodinám, kde se narodí nebo vyrůstá dítě se zrakovým nebo kombinovaným postižením. Dojíždíme za rodinami domů, a to v Praze, Středočeském, Ústeckém a Pardubickém kraji.

Novým trendem v sociálních službách je multidisciplinarita týmu a v rané péči tomu není jinak. I proto se v našem týmu v posledních letech zabydlely kolegyně se specializací ve fyzioterapii, krizové intervenci nebo psychologii, nevyjímaje zrakové terapeutky, které jsou součástí EDY z důvodu cílové skupiny dětí s postižením zraku.

te s postižením sami a nemuseli dítě umístit do ústavní péče. Nejlepším odborníkem na péči o své dítě jsou totiž právě rodiče.

V roce 2019 ale končí stále velké množství dětí v ústavech, i když se situace oproti minulosti pomalu lepší, a to i díky pěstounské péči, kterou Nadace J&T také podporuje.

Kdy vaše služby rodiče nejvíce využívají?

Rodiny nejčastěji potřebují naši pomoc v samém začátku, když se jim narodí miminko s postižením nebo když je u jejich dítěte zjištěno závažné onemocnění. To bývají pro rodiče nejkřivější okamžiky v jejich životě. Proto jim poskytujeme krizovou intervenci a psychologickou podporu. Smíření se a vyrovnání se s faktem, že vaše dítě nebude nikdy zdravé, je běh na dlouhou trať a raná péče může tímto obdobím rodiny provázet.

Samozřejmě se zaměřujeme i na podporu vývoje dítěte, a to ve všech oblastech, které jsou ohroženy nebo postiženy. Naší snahou je, aby dítě dosáhlo co nejlepšího rozvoje ve všech oblastech, samozřejmě s ohledem na jeho specifické potřeby. V EDOVI se zaměřujeme zejména na rozvoj zrakového vnímání.

Kolik rodin využívá vaše služby?

Každoročně dojíždíme do více než 280 rodin ve čtyřech regionech České republiky. Vloni se na nás obrátilo s žádostí o službu celkem 94 rodin a rodinám jsme poskytli téměř 1500 konzultací. Více než 80 % konzultací je uskutečněno v přirozeném prostředí domova, kde se dítě cítí

bezpečně a poradkyně mohou navrhnout třeba úpravy postýlky nebo pokojíčku, aby dítě mělo co nejvíce kvalitních podnětů pro rozvoj. Klienty také doprovázíme k lékaři či na úřad.

Dostane se vaše pomoc ke všem potřebným?

V posledních dvou letech i přesto, že jsme navýšili kapacitu služby, máme kvůli nedostatečnému financování v některých krajích vyhlášený stop stav. Znamená to, že rodiny, které se na nás obracejí, musí na zahájení služby i několik měsíců čekat, což je v momentě, kdy je třeba zahájit podporu co nejdříve, tristní. Od nás dostanou pouze prvotní informace a kontakty na jiné služby. Bohužel není v našich silách a ani v silách dalších poskytovatelů pomoci úplně všem. Souvisí to i s koncepcí a dlouhodobým plánováním služby na úrovni státu i jednotlivých krajů. Když nebude vůle posilovat kapacity služby a navýšit dotace, nebude dostatek odborných pracovníků, kteří by mohli kvalitní péči poskytovat.

Jak je to s financováním vašich služeb?

Obě dvě služby, raná péče i Linka EDA, patří podle zákona do služeb sociální prevence, a to znamená, že jsou poskytované klientům zdarma. Zákon už ovšem neukládá, že služba bude stoprocentně financovaná státem, jak by se dalo předpokládat. Od státu, krajů, měst a obcí se nám podaří získat zhruba tři čtvrtiny finančních prostředků, a ani to není jednoduché.

Kvůli nedostatečnému financování máme v některých krajích vyhlášený stop stav. Rodiny, které se na nás obracejí, musí na zahájení služby i několik měsíců čekat.

Dalšími našimi donátory a podporovateli jsou nadace a nadační fondy, bez kterých si naši činnost nedovedu vůbec představit. Sice je náročnější připravit projekt a napsat ho tak dobře, aby se grantové komisi zalíbil, ale ta dřina nám za to stojí. Peníze získáváme i prostřednictvím firemního a individuálního dárcovství.

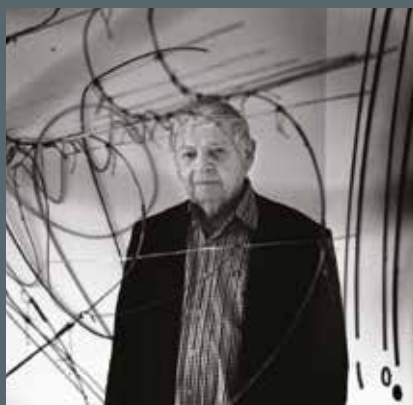
A protože jsme nechtěli zůstat pouze neziskovkou závislou na veřejných zdrojích, začali jsme provozovat vlastní hospodářskou činnost. V našich aplikacích EDA PLAY máme spoustu krásných ilustrací, které jsme se rozhodli potisknout na různé předměty. Využíváme zrakové stimulačních motivů, jako jsou například pruhy nebo spirály. Předměty prodáváme v našem e-shopu nebo na trzích, především ve velkých firmách. Zisk z prodeje využijeme pro zkvalitňování našich služeb. ■

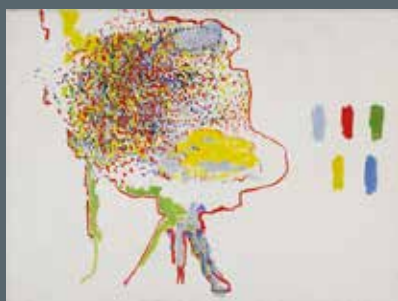
Každé dítě má právo vyrůstat v rodině

Mezi téměř 8 000 dětí, které žijí v ČR v ústavních zařízeních, je i řada dětí nemocných a s handicapem. Nezisková organizace EDA je přesvědčena, že nejlepším odborníkem na péči o dítě je rodina. Proto již téměř třicet let poskytuje službu rané péče, jejímž cílem je posílit kompetence rodičů tak, aby zvládli péči a výchovu o své dítěte s postižením sami a nemuseli je umístit do ústavní péče. Nadace J&T to vidí stejně, proto EDA patří mezi organizace, které dlouhodobě podporuje.

ZEMŘEL KAREL MALICH

Jeden z nejvýznamnějších českých tvůrců 20. století, Karel Malich, zemřel v polovině října ve věku 95 let. Zájem o Malichova díla mezi sběrateli a investory v posledních letech mimořádně roste. Zatímco ještě v roce 2016 se celková hodnota jeho děl prodaných na aukcích přehoupla přes částku 2,5 milionu korun, o rok později to bylo téměř 5,4 milionu, a loni dokonce téměř 7,5 milionu korun. Vyplývá to z databáze serveru Artplus. Díla nakoupená před smrtí významného umělce se přitom po jeho skonu výrazně zhodnocují.

REKORDNÍ MANČUŠKA

Ján Mančuška je sice již osm let po smrti, jeho osobitý styl však nepřestává fascinovat. A začíná se to projevovat i na aukcích. Jeden z největších nárůstů při podzimní aukci společnosti Sýpka zaznamenala raná abstraktní Mančuškova malba. Ze 180 tisíc vystoupala na konečných 480 tisíc korun, což je pro Mančušku rekord. Mančuškovo dílo se přitom na aukcích objevuje spíše zřídka a většinou se jedná o grafiky.

KATALOG KATEŘINY ŠEDÉ

Kateřina Šedá patří k nejvýznamnějším českým umělkyním a například v letošním Art Indexu obsadila třetí příčku. Jejím prozatím nejnovějším projektem je UNES-CO, k němuž nyní vychází velkolepý katalog. Šedá ve svém projektu osídlila historické centrum Českého Krumlova obyčejnými lidmi a zkoumala, jak se jim žije ve městě, které se mění kvůli extrémnímu turismu. Katalog zachycuje jejich zkušenosti, umělcininy postřehy, podněty urbanistů a architektů pro trvalejší návrat Krumlova běžným občanům. Navíc vše ve velmi vytříbeném grafickém zpracování.

MILIONOVÝ KOKOSCHKA

78,5 milionu korun včetně aukční přírážky. To je hodnota nového rekordu českých aukcí. Neznámý kupec tuto částku zaplatil za unikátní obraz Oskara Kokoschky Praha – Pohled z křížovnického kláštera. Obraz vstupoval do aukce Adolf Loos Apartment and Gallery s vyvolávací cenou 68 milionů korun bez aukční přírážky, která by již sama stačila na pokoře-

ní jarního rekordu obrazu Plochy příčné II. Františka Kupky. Díla jednoho z nejvýznamnějších malířů 20. století se na aukcích objevují jen vzácně, jednalo se tak o jedinečnou a neopakovatelnou aukční příležitost.

VÝRAZNÝ ÚSPĚCH SOGY

Mimořádná se stala říjnová aukce slovenské dražební společnosti Soga. Na aukci bylo vydraženo celkem 39 děl v celkové hodnotě 425 550 eur. Za mimořádným úspěchem stojí především světový rekord dosažený obrazem Obed kotlára Dominika Skuteckého. Cenu obrazu z přelomu 19. a 20. století Soga odhadovala na 80 až 90 tisíc eur. Konečná cena se ale vyšplhala k částce 120 tisíc eur bez aukční přírážky. To je nejvyšší částka vydaná za Skuteckého dílo a 11. nejvyšší částka vydaná za jakékoli dílo na aukcích Sogy.

Chcete Toyen?

Je tu další šance, ale připravte si miliony

Aukční podzim pomalu spěje k závěru. Přesto ještě budete mít příležitost pořídit si řadu hodnotných uměleckých děl na několika dražbách. V první půlce listopadu je na programu řada zajímavých akcí včetně dvou charitativních aukcí pro Cestu domů a Nadaci Euronisa. Zajímavá díla budou také nabízena 24. listopadu v Café Louvre v Praze na sálové aukci Galerie Art Praha, kde bude k hlavním lákadlům patřit olej Jana Zrzavého Kostel v Krásné Hoře s vyvolávací cenou 3,9 milionu korun.

KOUPÁNÍ U HEJTMÁNKA

V jarním turnusu příjemně šokoval Arthouse Hejtmánek, když se mu podařilo prodat vzácný obraz Mikuláše Medka za více než 50 milionů korun, ačkoli vyvolávací cena činila pouhých osm milionů. Hejtmánek svou podzimní Večerní aukci mimořádných děl výtvarného umění, starožitností a designu chystá na úterý 10. prosince od 18 hodin. Zatím ještě nejsou známa zdaleka všechna díla, přesto již drobná

ochutnávka naznačuje, že půjde o zajímavou akci, na níž budou k dispozici díla od 15. do 21. století, slibuje Hejtmánek.

Velkým tahounem večerní dražby by se mohl stát obraz Koupání od Václava Špály, o jehož dílo v loňském roce mírně upadl zájem, ale letos se to opět mění k lepšímu. Koupání vstoupí do aukce s minimálním podáním 5,5 milionu korun.

Na své si přijdou i milovníci designu. V nabídce bude například unikátní dekorativní talíř od mimořádně talentovaného moravského výtvarníka Aloise Jaroňka. Vyvolávací cena bude 20 tisíc korun.

Nabízené artefakty si případní zájemci budou moci prohlédnout v galerii v Bubenci v Praze 6 od 25. listopadu do 9. prosince denně od 11 do 18 hodin.

MILIONOVÁ AKCE U KODLA

Největší aukcí do konce roku však tradičně uspořádá Galerie Kodl, a to v neděli 1. prosince od 12 hodin. I Kodl si připravil na podzimní aukci charitativní část. „Finanční výtežek z prvních deseti položek bude věnován v plné výši, tj. dosažené ceny přiklepnuté na kladívku, na účet Paměti národa,” uvádí pořadatelé v katalogu. V nabídce přitom budou především fotografie od autorů, jakými jsou Antonín Kratochvíl nebo Karel Cudlín.

Ty největší bitvy se však nejspíš strhnou nad jinými položkami. Hlavním lákadlem prestižní aukce bude sice nevelké, ale přesto impozantní dílo Toyen nazvané Ráj černochochů. Olej na plátno z roku 1925 vstupuje do dražby s nejnižším podáním ve výši 18 milionů korun, galerie nicméně odhaduje cenu na 25 až 30 milionů korun. Ačkoli nepůjde o rekordní částku ani pro Toyen ani pro letošní aukční rok, povedený prodej bude patřit k událostem letošního roku.

„Toto dílo Toyen reprezentuje na trhu její velice vzácně se vyskytující období a s ním spojenou polohu její tvorby, která se navrácí k naivizujícímu výrazu a kterou v českém prostředí známe spíše z kreseb a skic,” připomíná Galerie Kodl význam díla.

Toto dílo navíc nebude jediné od Marie Čermínové, které se bude ten den dražit. Celkem se budou prodávat hned čtyři obrazy této zásadní osobnosti české i evropské moderny. Dalšími budou Portrét Andrého Bretona (vyvolávací cena 5 milionů korun), Nature morte cubiste (Zmrzlina, vyvolávací cena 5,8 milionů korun) a U černého slunce (5 milionů korun).

Dalším prominentním umělcem v nabídce pak bude Josef Čapek, od něž bude v aukci také více děl. Nejdražším by se podle odhadů měl stát Červený motocykl s vyvolávací cenou 7 milionů. Překvapit by ale mohl také výjimečný oboustranný obraz Žebrák / Dívka s míčkem, jehož cena začíná na čtyřech milionech.■

◀ Ólafur Elíasson: In Real Life

Tate Modern, Londýn, do 5. ledna 2020

Duha, stíny, barevné hry světla... To vše vidíme kolem sebe nesčetněkrát. A to vše se stává uměleckým prostředkem jednoho z nejvýznamnějších tvůrců posledních dekád – Ólafura Elíassona. Průřez jeho unikátní tvorbou i nejnovější díla nabízí londýnská galerie Tate Modern. K hlavním lákadlům patří letos vytvořená skulptura nazvaná Vodopád., která je součástí Elíassonova mnoholetého projektu. A dokonce budete moci ochutnat speciální menu připravené kuchařským týmem Studia Olafur Eliasson

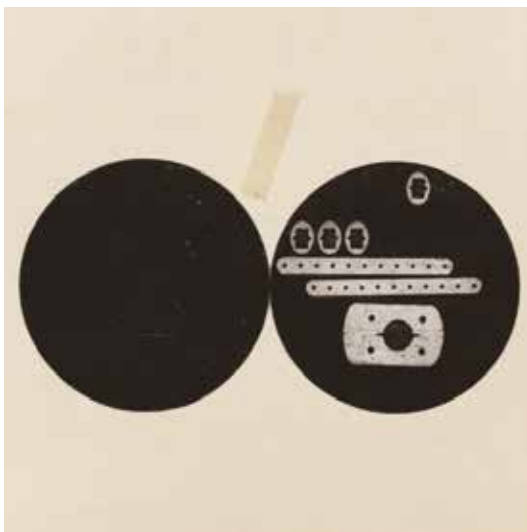

▶ Květa Pacovská: Utíkejte na konec

Colloredo-Mansfeldský palác, Praha,
do 1. března 2020

Galerie hlavního města Prahy se vrací k osobnosti konceptuální umělkyně Květy Pacovské.

V Colloredo-Mansfeldském paláci můžete vidět rané grafické listy, které Pacovská vytvořila na počátku svého působení, mezi lety 1964–1971, a sochy-projekty ze 70. let. Koncept grafik umělkyně založila na svérázné filozofii hry s písmeny a čísly. Ta se později spolu s barvou stala základní komponentou originálních autorských knih, které z volné tvorby přímo vycházejí a jsou dominantou její experimentální tvorby, jež je dnes nedílnou součástí mezinárodní umělecké scény.

▶ Milan Grygar: 2019

Veletržní palác, Praha, do 5. ledna 2020

Výstava Milana Grygara (*1926) ve Velké dvoraně Veletržního paláce shrnuje tvorbu nejdůležitějšího českého umělce v oblasti propojení zvuku, obrazu a tělesného gesta. Expozice prezentuje videodokumentace zásadních akcí a kreseb se zvukovými nahrávkami jejich vzniku. Nechybí ani pozdější návrat k malbě jako výtvarnému zpodobnění dynamiky zvuku a světla či série prostorových partitur. Celek doplňuje rozsáhlá série současných obrazů z posledních dvou let.

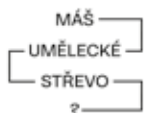
◀ Richard Gerstl: Inspirace – odkaz

Leopold Museum, Vídeň, do 20. ledna 2020

Zemřel v pouhých 25 letech, přesto patří Richard Gerstl k nepřehlédnutelným postavám vídeňské avantgardní školy přelomu 19. a 20. století. Do malby vnesl řadu nových prvků, a to ještě před slavnějšími soupeřníky, jako byli Egon Schiele či Oskar Kokoschka. Ucelená retrospektiva Gerstlova díla nebyla k vidění již celé čtvrtstoletí, napravit se to nyní rozhodlo vídeňské Leopold Museum. Výstava zároveň ukazuje, jak výrazný vliv Gerstl měl nejen na své kolegy malíře, ale i na další umělecké formy včetně hudby.

J&T Banka, a. s. je partnerem:

Roční péče o zdraví

Zdraví je to jediné, co si člověk nemůže koupit. Nadstandardní péči ale ano. Darujte pod stromeček roční program, který nabízí například zdravotníka na telefonu 24/7, časovou optimalizaci návštěv u lékaře, konzultace s lékařem bez osobní návštěvy, důraz na prevenci a včasné odhalení rizik nebo odběry krve doma či v kanceláři.

Originální dárky z betonu

Originální vánoční dárek může mít také podobu bytových doplňků a dekorativních předmětů z betonu. K dostání jsou třeba i šperky, které představují zpracování betonu a oceli v těch nejjemnějších detailech. Pro milovníky hudby jsou určeny betonové reproduktory, pro kulináře nože s betonovou rukojetí nebo zajímavé digitronové stolní hodiny. Dokonce lze nechat si vyrobit i betonové sako na míru.

Sada mincí Českoslovenští letci RAF

Čtveřice zlatých mincí v kvalitě proof připomíná osudy 68. noční stíhací perutě RAF. Historie působení našich letců v britském Královském letectvu je bohatá. Vedle československých perutí sloužili Čechoslováci v řadě dalších útvarů RAF. Nejvíce se ale zapsali právě do kroniky britské 68. perutě, která s nepřítelem bojovala za tmy. Edice čítá pouhých 400 kusů, ryzost je 999,9 /1000.

Jazykový kurz na Havaji

Studovat angličtinu lze v jakémkoliv věku. Škola situovaná v moderní čtvrti je jen pár kroků od pláže. Zajděte na luau a sledujte tradiční hula, vyšplhejte se na vrchol kráteru Diamond Head, svezte se ponorkou, zaplavejte si s delfíny a naučte se surfovat. Ideální „dovolená“ pro ty, kteří si chtějí z cestování přivést něco víc.

Vstupenky na zápas Bayern Mníchov

Sledujte zápas ze skyboxu umístěného ve středu hrací plochy. Vstup do něj je umožněn 1,5 hodiny před zápasem, abyste si mohli vychutnat kompletní catering včetně piva a vína. Po zápase lze zůstat v boxu další 1,5 hodiny. V ceně je i VIP parkování a volný vstup do Business Clubu.

9 tipů na Vánoce od J&T Concierge

Fotbalová škola Petra Čecha

Škola umožňuje na začátku léta chlapcům i dívkám ve věku od 7 do 15 let, kteří milují fotbal, prožít netradiční fotbalové soustředění, kde se nejen zlepší ve svých fotbalových dovednostech, ale také poznají nové kamarády a především se potkají s Petrem Čechem.

Tradičním vánočním dárkům už odzvonilo. Překvapte letos své blízké originálním zážitkem, investiční příležitostí nebo třeba poukazem na zdravotní péči.

J&T Concierge vám s výběrem dárku pomůže a také ho pro vás u dodavatele zajistí. Úsměv na tváři obdarovaného už ale bude patřit jen vám.

Champagne pro radost i investici

Salon Oenotheque Case nabízí zcela výjimečnou příležitost s výrazným investičním potenciálem, a to v celosvětovém měřítku. Pro Českou republiku bylo alokováno pouze 18 setů, které zahrnují šest lahví plus lahev Magnum.

Heliski na Islandu

Lýžařská sezona na Islandu trvá od konce února do konce června a v jejím závěru převážně výborný corn snow příležitostně vystřídá čerstvý prašan. Polární záře, půlnoční slunce, sopečné aktivity, přírodní horké prameny, lávová pole nebo jedinečná kultura Vikingů tvoří z Islandu unikátní destinaci pro lyžařské dobrodružství.

Romantická večeře u vás doma

Překvapte svoji milovanou osobu a užijte si nevědní večeři přímo u vás doma s profesionálním kuchařem třeba jen ve dvou či ve společnosti svých přátel. Nechte si připravit pokrmy, na které máte zrovna chuť, nebo se během přípravy zapojte do vaření a naučte se nové recepty přímo ve své kuchyni.

TĚŠÍM SE.

NA DEN, KDY ZAČNU ŘEŠIT
DOSTATEK,
A NE ZŮSTATEK.

POŘÁD JE NA CO SE TĚŠIT.

J&T BANKA | JT BANK.CZ
RŮST. SPOLEČNĚ.